raadsvoorstel

Agendapunt 2023, nr. II-pm
Zaaknummer 2139452
Te behandelen door E.S.F. Schepers-Janssen

Onderwerp: Herinrichting van de Markt en Torenstraat

Aan de raad,

Inleiding
In september 2021 heeft de gemeenteraad de centrumvisie 'Hart van Wenters' vastgesteld; het document waarin de wensen en ambities van belangrijke stakeholders voor het centrum van Winterswijk staan gebundeld. De centrumvisie concludeert dat de Markt een kwaliteitsimpuls nodig heeft, om de volgende redenen:

- Sfeervol en sfeerloos: op marktdagen is de Markt een levendige plek met voldoende reuring en de horeca aan de rand is sfeervol. Daarbuiten wordt de Markt ervaren als een groot, kaal plein.
- Hittestress: de markt behoort tot de absolute hitte hotspots van Winterswijk. Dit staat – zeker in de toekomst - een aangenaam en langdurig verblijf in de weg.
- Mobiliteit: er zijn veel verkeersbewegingen van verschillende weggebruikers, die elkaar op bepaalde plekken en momenten in de weg zitten.
- Toegankelijkheid: er is overlast van geparkeerde fietsen en de bestrating is niet voor iedereen toegankelijk.
- Verbindingen met het centrum: de kerk ligt centraal tussen de twee delen van het plein. Er is nu weinig tot geen verbinding tussen die twee delen. Bovendien blokkeert de huidige inrichting de toegang naar de winkelstraten. Deze verbinding kan beter.

Bovendien blijkt uit verschillende onderzoeken dat de functie van centra verandert (INretail). De monofunctie om alleen voor de winkels naar een centrum te komen bestaat allang niet meer. Dat heeft o.a. te maken met de komst van webwinkels. Naast winkelen komen bezoekers ook voor horeca, evenementen en beleving naar een centrum. Daarom is het belangrijk om te blijven investeren in de openbare ruimte.

Om de ambities uit de centrumvisie verder vorm te geven in een concreet plan voor de Markt, is de gemeente Winterswijk in september 2022 gestart met het benoemen en bespreken van de belangrijkste doelen en discussiepunten rond de herinrichting. De Torenstraat wordt als verbinding tussen het Vrijheidspark en de Markt meegenomen in dit project. Tijdens het politiek forum van 1 september is hiervoor de aftrap gegeven. Vervolgens zijn ondernemers en belangenbehartigers betrokken (zie ook de betrokkenenparagraaf, bijlage 2 – Samenvatting participatieproces en bijlage 3 – Verslagen 1-op-1 gesprekken).

Voorstel
De kadernotitie voor het ontwerp van de Markt en Torenstraat vast te stellen.

Relatie met (huidig) beleid

- De herinrichting van de Markt is de eerste actie die tot uitvoering komt uit de Centrumvisie 'Hart van Wenters' (gemeente)
- Klimaatstrategie (gemeente)
- Onderzoek Whemerbeek (gemeente)
- Groenstructuurvisie (gemeente)
- Opgave Duurzaamheid (gemeente)
- Herinrichting openbare ruimte (gemeente)
- Verlichting Jacobskerk (gemeente)
- Functie/(her)bestemming Jacobskerk (stichting/PGW)
- Onderzoek toekomst warenmarkt (gemeente/warenmarkt)

- We zijn als gemeente bezig met een mobiliteitsplan (2023), waarbij ook aandacht is voor bereikbaarheid per fiets.

Beoogd(e) effect(en)
Door deze kaders vast te stellen zijn de belangrijkste thema's voor het ontwerpproces besproken met betrokkenen en geeft de raad een duidelijke lijn waar het ontwerp straks aan moet voldoen.

Argumenten
Met de opgehaalde informatie uit het participatieproces zijn een hoofddoel voor de Markt en bijbehorende kaders opgesteld. Deze staan omschreven in de bijgevoegde kadernotitie (bijlage 1). Hieronder worden de kaders alvast kort toegelicht.

Hoofddoel: 365 dagen per jaar sfeer en een multifunctionele inrichting
De nieuwe Markt is het kloppende hart van het vitale economische centrum van Winterswijk. Een aantrekkelijke en sfeervolle plek waar bezoekers graag verblijven. De plek waar straten en bezoekers samenkomen en waar beleving en sfeer voorop staan. Het plein biedt een krachtige mix van verschillende functies, zoals de warenmarkt, gevarieerde horeca, winkels, kerk en evenementen. De nieuwe Markt wordt zo ingericht dat het een multifunctioneel te gebruiken ruimte blijft voor verschillende activiteiten, maar dat tegelijkertijd ook op ieder moment van de dag uitnodigt tot ontmoeten. Daarbij is het belangrijk om de sterke eigenschappen van de huidige Markt vast te houden.

Op basis van dit hoofddoel kunnen de volgende kaders worden gesteld:

1. Economische en sociaal-maatschappelijke functies
1.1 De warenmarkt blijft op het plein
1.2 Meer evenementen op de Markt
1.3 Ruimte voor horeca, ook tijdens marktdagen
2. Ontwerp voor de toekomst
2.1 Betere verbindingen met het centrum
2.2 Groen voor meer beleving en klimaat
2.3 Voelbaar Winterswijks verhaal
2.4 Keuze voor hergebruik en duurzame materialen
3. Infrastructuur
3.1 Ruim baan voor de voetganger
3.2 Toegankelijk voor iedereen
3.3 Gebruik van de fiets stimuleren
3.4 Parkeren op omliggende parkeergelegenheden
4. Participatie
4.1. Samen werken aan een schetsontwerp

Financiële aspecten/risico's
In de huidige begroting zijn de volgende posten opgenomen:
- 450.000 euro projectbudget
- Het budget voor verlichting van de Jacobskerk valt buiten dit project.

Daarnaast zijn er subsidies aangevraagd en toegekend:
- 280.000 euro - 'Achterhoek Visie 2030' van 8RHK Ambassadeurs
- 90.000 euro - Hittesubsidie vanuit de provincie Gelderland

Verder zijn er nog subsidies waar het project voor kan worden ingediend, zoals:
- Waterafkoppelsubsidies van ZON of DPRA
- De Markt als onderdeel van Impulsaanpak Winkelgebieden

De herinrichting van de Markt is een langetermijninvestering voor minimaal de komende 30 jaar. Bij het uiteindelijke schetsontwerp wordt ook de financiële impact en de tijdsplanning in beeld gebracht. Hierbij

zijn het behalen van de doelen en betaalbaarheid belangrijke wegingsfactoren. De raad besluit over de benodigde begroting bij het vaststellen van het schetsontwerp.

Juridische aspecten/wet- en regelgeving
n.v.t.

Aspecten van duurzaamheid
Op het gebied van duurzaamheid zijn een aantal kaders opgesteld, die bijdragen aan het behalen aan de klimaat- en duurzaamheidsdoelen van de gemeente.

Communicatie/betrokkenenparagraaf
Om zoveel mogelijk informatie en aandachtspunten van belanghebbenden op te halen – zodat de raad een goed onderbouwde beslissing kan nemen over de kaders - zijn de volgende acties met betrokkenen georganiseerd.

- Gesprekken met belangenorganisaties: ABH City, Marktvereniging, KHN Winterswijk en Vereeniging Volksfeest (september tot december 2022)
- Informerend politiek forum op 1 september 2022 over proces en informerend politiek forum op 1 december 2022 over de uitkomsten en vervolg
- Inspiratie-excursie naar Hengelo en Nijverdal met ondernemers, raadsleden, werkgroep Winterswijk Drempelvrij, specialisten van de gemeente en bestuurders (14 oktober 2022)
- Participatieavond voor zakelijk belanghebbenden (31 oktober 2022)
- Gesprek marktkooplieden (7 november 2022)
- Participatieavond voor bewoners en gebruikers (7 november 2022)
- Schoolopdracht GKC leerlingen (september tot november 2022)
- Interne expertsessie binnen de gemeente (10 november 2022)
- Eén op één gesprekken ondernemers aan het projectgebied (december 2022 en januari 2023)
- Verdiepende sessie met bestuursleden warenmarkt (11 januari 2023)
- Gesprek met vertegenwoordiging van 17 ondernemers gevestigd aan de Markt (januari 2023)
- Bezoekersonderzoek weekmarkt 2022

Voor een samenvatting van deze activiteiten en gespreksverslagen, zie bijlagen 2 en 3.

Vervolgprocedure/evaluatie
Na vaststelling van kaders door college en raad starten we met de volgende fase: het realiseren van een eerste schetsontwerp. Doel van deze fase is te komen tot een gezamenlijk ontwerp dat – binnen de gestelde kaders – van de Markt een plein maakt die ook de komende 30 jaar bijdraagt aan een aantrekkelijk en economisch sterk centrum. De gemeente Winterswijk treedt hierbij op als regisseur. De uiteindelijke besluitvorming over het ontwerp en bijbehorende kosten en tijdsplanning ligt bij de gemeenteraad. Voor het zomerreces wordt een uiteindelijk schetsontwerp, een kostenindicatie en een planning ter vaststelling voorgelegd aan de raad.

Zodra de gemeenteraad akkoord is met het schetsontwerp, wordt er – samen met een op te stellen bouwteam – gewerkt aan een definitief ontwerp inclusief projectbegroting, waarna de realisatie kan worden gestart. Dit is naar verwachting – afhankelijk van de plannen en het vervolgtraject – in 2024/2025.

Winterswijk, 16 januari 2023

Burgemeester en Wethouders van Winterswijk,

de secretaris,	de burgemeester,
S.M.H. Weir	B.J.J. Bengevoord